

ÅRSRAPPORT 2014- TUNSBERG BISPEDØMME

INNHOOLD

Del I: LEDERS BERETNING.....	s.4
Del II: INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL.....	s.6
Virksomheten og samfunnsoppdraget.....	s.6
Overordnede mål.....	s.7
Oversikt over Tunsberg bispedømme.....	s.7
Samarbeid.....	s.8
Omtale av organisasjonen.....	s.8
Volumtall og nøkkeltall for bispedømmet.....	s. 9
Del III: ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER.....	s.11
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2014.....	s.12
Resultater og måloppnåelse 2014.....	s.12
1. Oppslutning om folkekirken.....	s.14
A. Oppslutning om dåp.....	s.14
B. Oppslutning om gudstjeneste.....	s.14
C. Oppslutning om konfirmasjon.....	s.15
D. Oppslutning om vigsler.....	s.17
E. Oppslutning om gravferd.....	s.17
2. Gudstjenesteliv.....	s.18
3. Dåp og trosopplæring.....	s.25
4. Kirke og samfunn.....	s.29
Diakoni.....	s.29
Kirke og kultur.....	s.31
Misjon.....	s.34
5. Rekruttering og frivillighet.....	s.35
Ressursbruk 2014.....	s.36
Del IV: STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN.....	s.37
Styring og kontroll.....	s.37
Likestilling.....	s.38
HMS/arbeidsmiljø.....	s.40
Fellesføring for 2014Arbeid med å redusere tidstyver.....	s.40
Del V: VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER.....	s.42

Del VI: ÅRSREGNSKAP 2014.....s.43

Tallene som fremlegges er hovedsakelig basert på menighetenes innrapportering. Disse er de samme tall som SSB innhenter i sin kirkestatistikk. Tallene i denne rapporten avviker i noen tilfeller fra de tall som er offentliggjort i *Etatstatistikk 2014*. Grunnen er at noen menigheter ikke hadde innlevert sine tall til den oppgitte frist . Bispedømmet har derfor innhentet disse tallene fra menighetene.

Fra Lys Våken. Foto: Jan Baroi

Del I: LEDERS BERETNING

Tunsberg bispedømme har i 2014 en samlet måloppnåelse som vi vil si oss godt fornøyd med. Dette på bakgrunn av fjorårets tildelingsbrev og de føringer som har vært lagt i departementets og Kirkerådets fastsatte hovedmål.

Store utfordringer venter kirken i tiden framover med et klarere skille fra Staten og en annerledes og kanskje endret indre struktur. Også i 2014 har disse og andre tilknyttede utfordringer lagt beslag på forvaltningsmessig og demokratisk arbeid i råd og administrasjon. Vi antar at innsats på dette område vil tilta i de nærmeste 5 år.

2014 har vært et år med mange og store og viktige hendelser i Tunsberg bispedømme. Ved siden av de sentralt og regionalt fastsatte mål for virksomheten og arbeidet med å oppfylle disse, har avskjedsmarkering med biskop Laila Riksaasen Dahl og utnevning og vigsling av Per Arne Dahl til ny biskop hatt et stort fokus – både ressursmessig og innholdsmessig.

Bispedømmet har medvirket ved markering av Grunnlovsjubileet 2014, vi har ferdig implementert Trosopplæringen, forberedt Kirkevalg 2015 og forberedt flytting av bispedømmets administrative virksomhet til nye lokaler i løpet av 2015. Likevel er bispedømmets største innsatsområde prestetjenesten i våre mange bysentra og store landdistrikter.

Hovedmålet i tildelingsbrevet om å være en lokalt forankret folkekirke, har vært styrende for vår virksomhet i 2014. Resultatet på bakgrunn av de ulike styringsparameterne viser at kirken i Tunsberg fortsatt har en god oppslutning i menighetene. Det kan spores en generell nedgang i de fleste tall, men vi mener at det å si at kirken når godt ut til befolkning og medlemsmasse vil være en rett beskrivelse av tilstanden.

79,1 % av de samlede økonomiske ressurser som bispedømmet fikk tildelt i 2014 gikk med til å lønne prester og vikarer i våre mange menigheter og kirker. Det er en stor utfordring å dekke opp med tilstrekkelig antall stillinger for å oppnå dette målet. På grunn av høy aldersrelatert turnover i Tunsberg bispedømme, har både 2014 og tidligere år ført til mange presteskifter og mange vakanseperioder. Tilgang på nye søkere og fleksible vikarer blir da en stor utfordring. Vi mener å ha møtt disse utfordringene på en tilfredsstillende måte i 2014, men ser skyer i horisonten både med tanke på framtidig rekruttering av nye prester og tilstrekkelige økonomiske ressurser til å lønne

Kart over Tunsberg bispedømme

nødvendig personell uten å gå til uønskede nedskjæringer. I dette bildet hører det også med at Tunsberg bispedømme har hatt et av de aller høyeste tallene i landet når det gjelder antall medlemmer pr prest – uten at man er tilført økte ressurser til prestedtjeneste. Virksomheten i 2014 har gjort denne utfordringen ennå mer følbare både for de folkerike menigheter og i eneprestegjeld med store avstander.

Tunsberg bispedømme er forvalter av tilskuddsmidler til statlige kateket- og diakonstillinger og kirkemusikalsk virksomhet. Dessuten fordeler man midler fra Opplysningsvesenets fond til kirkelig virksomhet. I 2014 ble det gjennom fellesrådene gitt tilskudd til 15 diakonstillinger og 9 kateketer. Vi anser hovedmålene som statlig tilskuddsforvalter som oppnådd. Bispedømmerådet driver også med en utstrakt rådgivning og kompetansehevende virksomhet mot menighetene gjennom sine ansatte på bispedømmekontoret.

I forbindelse med skifte av biskop er det grunn til å merke seg at virksomheten både har gjennomført en avslutningsrunde med tidligere biskop i alle bispedømmets prostier og en stor avskjedgudstjeneste i Domkirken. I forbindelse med innsetting og vigsling av Per Arne Dahl til ny biskop ble det arrangert en stor vigslingshelg og vigslingsgudstjeneste med deltakelse av HM Kong Harald V samt gjester og representanter fra inn og utland.

I løpet av de første månedene i tjeneste for den nye biskopen gjennomførte man en omfattende introduksjonsrunde i alle 10 prostier. Dette krevde noen omprioriteringer av de mål som tidligere var satt for årets virksomhet ved at noen arrangementer falt bort og at noe ressurser ble kanalisert til dette formål. Tunsberg bispedømme mottok delvis kompensasjon for utgiftene til vigsling av ny biskop fra Staten. Tunsberg bispedømme anser at de ulike utfordringer og oppgaver knyttet til skifte av biskop er utført på en god måte og innenfor de overordnede mål for virksomheten som er gitt sentralt.

Det er for oss som ledere av virksomheten en glede å kunne konstatere at ledere og medarbeidere på alle plan i bispedømmet på en god måte har bidratt til at årets oppnådde resultater er tilfredsstillende.

Tønsberg 27.02.2015

Per Arne Dahl

Biskop

Kjellfred Dekko

Bispedømmerådsleder

Del II: INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN

Virksomheten og samfunnsoppdraget

Tunsberg bispedømme i Den norske kirke er et av 11 bispedømmer i Norge. Det ble utskilt fra Oslo bispedømme i 1948. Det er det største trossamfunnet i Buskerud og Vestfold, og medlemmene utgjør 73,4 % av den totale befolkningen. Vårt samfunnsoppdrag er å være en folkekirke i samsvar med Grunnlovens § 16.

Bispedømmet er underlagt Kulturdepartementet og er i avgrensede saker underlagt Kirkemøtet/Kirkerådet. Bispedømmerådet har 10 medlemmer som sammen med de andre bispedømmerådene utgjør Kirkemøtet. Biskopene utgjør til sammen Bispemøtet.

Myndighet og ansvarsområdet for biskop og bispedømmerådet følger bl.a. av Kirkeloven, Gravferdsloven, Tjenesteordning for biskop, økonomi- og virksomhetssinstruksen og tildelingsbrevet fra departementet.

Bispedømmet blir ledet av biskopen og bispedømmerådet med felles administrasjon, bispedømmekontoret, i Tønsberg.

Bispedømmerådet

Hovedformålet for bispedømmerådets virke, er etter kirkeloven beskrevet slik:

«Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet».

Bispedømmerådets oppgaver er særlig knyttet til:

- kirkerettslig forvaltningsmyndighet
- arbeidsgivermyndighet overfor prester
- tiltaks- og samarbeidsorgan innen bispedømmet
- service- og kompetanseorgan overfor menigheter og medlemmer.

Bispedømmerådet fordeler statlige tilskudd til trosopplæring og særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni. Bispedømmerådet kan opprette og nedlegge stillinger innenfor tildelt ressursramme. Bispedømmerådet tilsetter proster, prester i lokalmenighetene og fengselsprester. I tillegg er bispedømmerådet arbeidsgiver for de tilsatte på bispedømmekontoret. Tunsberg bispedømmeråd er også tillagt arbeidet med gravplassrådgivning på nasjonalt plan og er arbeidsgiver for den nasjonale gravplassrådgiveren.

Biskopen

Biskopen har tilsynsmyndigheten for hele den kirkelige virksomheten i bispedømmet, og er arbeidsgiver for prestene og skal ta vare på kirkens lære og kirkens enhet.

Overordnede mål

Bispedømmerådet og biskopen har lagt til grunn de mål og føringer som er gitt av departementet, Kirkemøtet og Kirkerådet. Det overordnede mål for Tunsberg bispedømme er «å legge til rette og inspirere menighetene i bispedømmet til å virke ” I Kristus, nær livet - som menigheter i en bekjennende, misjonerende, tjenende åpen folkekirke”.

Bispedømmets årsplan for Tunsberg bispedømme ligger også til grunn for virksomhet og aktiviteter.

Bispedømmets viktigste ressurser for å nå hovedmålene er våre ansatte og frivillige medarbeidere. Ut fra dette er det for bispedømmet avgjørende å legge til rette for at prestene og andre vigslede grupper kan utføre sin tjeneste på en god måte. Derfor er kompetanseutvikling og relasjonsbygging prioritert gjennom kursvirksomhet og rådgivning.

Oversikt over Tunsberg bispedømme

Bispedømmet er delt inn i 10 prostier, 34 fellesråd og 110 sokn. Geografisk omfatter dette Buskerud og Vestfold fylker. Den totale befolkning i disse fylkene pr 31.12 2014 var Vestfold: 242.891 personer, Buskerud: 275.124 personer.

Antall sokn: 110

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. sokn: 3443

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. fellesråd: 11140

Inndeling

Følgende tabell (Tabell 1) gir en oversikt over de 10 prostiene, deres navn og geografiske utbredelse:

FYLKE	Navn på prosti	Omfatter følgende kommuner
Buskerud	Hallingdal	Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Nes og Ål kommuner
	Kongsberg	Flesberg, Kongsberg, Nore og Uvdal og Rollag kommuner
	Ringerike	Hole og Ringerike kommuner
	Lier	Hurum, Lier og Røyken kommuner
	Eiker	Krødsherad, Modum, Nedre Eiker, Sigdal og Øvre Eiker kommuner
	Drammen	Drammen kommune
Vestfold	Nord-Jarlsberg	Hof, Holmestrand, Horten, Re, Sande og Svelvik kommuner
	Domprostiet	Nøtterøy, Stokke, Tjøme og Tønsberg kommuner
	Sandefjord	Andebu og Sandefjord kommuner
	Larvik	Lardal og Larvik kommuner

Tabell 1: Prostiene med tilhørende kommuner

Medlemmer

Tabell 2 viser antall sokn, fellesråd, medlemmer i Den norske kirke og den totale befolkningen i bispedømmet:

Prosti	Antall sokn	Antall fellesråd	Medlemmer i Den norske kirke pr. 31.12.2014	Total befolkning pr 1.10.2014*	Kirkemedlemmer i % av befolkningen
Domprostiet	12	4	58.808	79.822	73,7 %
Larvik prosti	14	2	35.329	45.882	77,0 %
Sandefjord prosti	7	2	37.509	50.924	73,7 %
Nord-Jarlsberg prosti	15 (16)	6	49.519	65.311	75,8 %
Ringerike prosti	11	2	28.403	36.298	78,3 %
Lier prosti	9	3	40.562	55.544	73,0 %
Drammen prosti	8	1	41.179	66. 802	61,6 %
Eiker prosti	10	5	46.262	61.500	75,2 %
Kongsberg prosti	13	4	25.201	33.225	75,8 %
Hallingdal prosti	11	5	15.992	20.525	77,9 %
Sum	110 (111)	34	378.764	515.833	73,4 % **

Tabell 2: Medlemmer i Den norske kirke fordelt pr prosti.

* Tall for 31.12.2014 er ikke offentliggjort av SSB når rapporten skrives.

** Tall for 2013: 74,3% . Snitt for landet er 74,9 %.

Kommentar: Det prostiet som skiller seg ut er Drammen prosti som har en klar mindre andel (61,6%) av befolkningen som medlemmer av Dnk enn resten av bispedømmet (74,7%). Dette har sammenheng med den demografiske sammensetning i prostiet.

Samarbeid

Bispedømmerådet samarbeider nært med de f.t. 110 sokn med tilhørende menighetsråd, samt de 34 kirkelige fellesråd. Der er også nært samarbeid med frivillige, kristelige organisasjoner, og bispedømmerådet har et formelt samarbeid med 6 misjonsorganisasjonene gjennom SMM (Samarbeidsråd menighet og misjon).

Omtale av organisasjonen

Ledelsestruktur og lokalisering

Tunsberg biskop og Tunsberg bispedømmeråd har felles administrasjon lokalisert i Tønsberg by. Bispedømmerådet er tilsettingsorgan, biskopen leder prestedtjenesten. I Tunsberg bispedømme er det ti prostier som hver for seg er tjenesteområde for prestene. Prestetjenesten ledes av prostene. De øvrige kirkelige ansatte har i hovedsak fellesrådet som arbeidsgiver.

Bemanning

I Tunsberg bispedømme er det ansatt 124 prester og proster i 118,4 årsverk. Ved bispedømmekontoret er det ansatt 17 personer i 16,0 årsverk. Disse har bispedømmerådet som arbeidsgiver.

Antallet prester: 124 1 biskop 10 proster 77 sokneprester, 19 kapellaner, 4 prostiprester, 10 seniorprester, 3 spesialprester	Antall diakoner/diakoniarbeidere: 31 15 stillinger med statlig tilskudd. Antall kateketer/ trosopplærere/ menighetspedagoger: 64 i ulike stillingsstørrelser 9 kateketstillinger med statlig tilskudd Antall kirkemusikere/kantorer: 91 i ulike stillingsstørrelser
---	--

Volumtall og nøkkeltall for bispedømmet

Tabell 3 viser utvalgte volumtall for bispedømmet 2014. Disse kommenteres i del III.

Volumtall for bispedømmet	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall døpte	3784	3628	3544	3381	3317	3037
Antall konfirmerte	3969	3898	3843	3941	3639	3665
Antall kirkelige vigslar	1126	995	908	935	843	817
Antall kirkelige gravferder	4205	4061	4051	3849	4012	3851
Antall gudstjenester totalt (søn-helligdager)	4642	4582	4586	4510	4597	4456
Samlet antall gudstjenestedeltakere (søn-helligdager)	442410	428899	443995	421175	415013	409861
Gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse (søn-helligdager)	95	94	97	93	90	92

Tabell 3: Volumtall for bispedømmet.

Tabell 4: Utvalgte tall fra Årsregnskapet

Nøkkeltall for årsregnskapet	2012	2013	2014
Antall årsverk	138,8	137,6	134,4
- herav prestedtjeneste	123,6	122,0	118,4
Samlet tildeling post 01	96.247.000	96.488.000	99.009.000
Utnyttelsesgrad post 01	100,9 %	102,0 %	101,2 %
Driftsutgifter	97.066.645	98.428.252	100.224.209
Lønnsandel av driftsutgifter	87,9 %	89,1 %	89,1 %
Andel lønn brukt i prestedtjenesten	78,1 %	79,1 %	79,1 %
Lønnsutgifter pr årsverk	614.748	637.011	663.917

Tabell 4: Utvalgte tall fra Årsregnskapet

Antall årsverk i etatsstatistikken for 2014 er korrigert med økning på 0,9 årsverk.

Ordinasjon i Nore Kirke

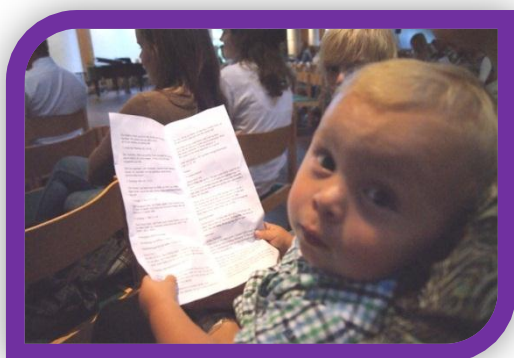
Del III: ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

SAMLET VURDERING AV RESULTATER; MÅLOPPNÅELSE OG RESSURSBRUK

Tunsberg bispedømme av Den norske kirke sitt samfunnsoppdrag er å være en folkekirke i samsvar med Grunnlovens § 16. Dette skjer gjennom det lokale kirkelige arbeid og ved at bispedømmet målrettet arbeider for å være til for kirkens brukere, dens menigheter, ansatte og frivillige.

Resultatene viser generelt at Den norske Kirke i Tunsberg bispedømme fortsatt fremstår som en landsdekkende, lokalt forankret kirke der 73,4 % av befolkningen finner en grunnleggende livstolkning gjennom medlemskap i Den norske kirke.

Gjennom menighetene fremstår kirken fortsatt som en lokalt forankret kirke, som inviterer

mennesker i alle aldre og livssituasjoner til tro og felleskap. Gjennomsnittlig oppslutning om gudstjenester fordelt på 174 kirker i 110 sokn viser at kirken spiller en betydelig rolle i lokalsamfunnene i Tunsberg. Sammenlikner vi oss med andre organisasjoner og foreninger er det grunn til å si at kirken har svært god oppslutning. Bispedømmet ser seg generelt rimelig fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk, men noen av resultatene viser behov for videre utvikling og nytenkning. Vi vil

peke på noen momenter i kap. V.

Ressursbruk:

Generelt mener vi at ressursene vi har tilgjengelig brukes på en måte som gir god kirkelig betjening.

Konklusjon:

Samlet sett er Bispedømmerådet rimelig fornøyd med resultater, mål-oppnåelse og ressursbruk.

RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE 2014

Det vil i det følgende bli rapportert på følgende hovedområder:

1. Oppslutning om folkekirken
2. Gudstjenesteliv
3. Dåp og trosopplæring
4. Kirke og samfunn
5. Rekruttering og frivillighet

Det rapporteres her på de resultatmål og indikatorer fastsatt i Kulturdepartementets tildelingsbrev 2014 samt de mål, resultatmål og indikatorer fastsatt av Kirkerådet for 2013, som også gjøres gjeldende for 2014.

Hovedmål

Staten skal understøtte Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16

Tabellen 5 nedenfor viser de delmål og styringsindikatorer som er fastsatt av Det Kongelige Kulturdepartement i sitt tildelingsbrev for 2014 av 7.02.2014, og som er aktuelle for resultatrapportering for 2014.

DELMÅL	INDIKATOR	Bispedømmets resultat
Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.	Gudstjenestefrekvens på søn-og helligdager	Antall: 4456 Snitt : 92, 0 deltakere Økning fra 2013 på + 1,9
Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke	Døpte av tilhørende barn	3037 dåp, andel på ~76% for 0-1 år.
	Prosentvis endring i gudstjenestedeltakelse	Nedgang fra 2009 på – 8,9%
	Konfirmerte av døpte 15 åringer	74,7 %
	Prosentvis endring i antallet kirkelige vigslar	-0,6 %
Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle døpte barn	Kirkelig gravferder av antall døde	88, 2%
	Opplæringstilbud i timer	202,9 timer i snitt pr. menighet
	Deltakerandel på nasjonale breddetiltak	57 % (andel av målgruppen)

Tabell 5. Delmål og styringsindikatorer fra Tildelingsbrevet

I tillegg til disse mål og styringsindikatorer har kirkerådet satt opp følgende tabell (Tabell 6):

MÅL	Resultatmål	Resultatindikatorer
GUDSTJENESTELIV Kirkens gudstjenesteliv skal fornyes slik at det gir rom for større fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra deltakerne og sterkere stadig forankring	Øke gudstjenestedeltakelsen	Gjennomsnittelig deltakelse pr. gudstjeneste Gjennomsnittelig deltakelse pr. gudstjeneste på søn-og helligdager
	Alle menigheter har fått godkjent lokal grunnordning	Antall lokale grunnordninger godkjent av biskopen
BARN OG UNGE Trosopplæringsreformen skal videreføres, med sikte på å utvikle et systematisk og sammenhengende trosopplæringstilbud for alle døpte mellom 0-18 år	Øke utbredelsen av trosopplæringsreformen	Andel menigheter som har tilført trosopplæringsmidler i 2014
	Omfanget av trosopplæringstilbudet i menighetene	Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter med godkjent plan
	Oppslutningen av trosopplæringstilbudene	Gjennomsnittlig deltakerandel ved et utvalg trosopplæringstilbud i menighetene med godkjent plan
	Øke antallet menigheter som har fått godkjent plan	Antall godkjente planer
DIAKONI Menighetenes diakonale omsorgstjeneste skal styrkes, slik at den kommer til uttrykk gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet	Øke antallet diakoner	Andel sokn som har diakonal betjening
	Øke antallet menigheter som har vedtatt diakoniplan	Andel sokn som har vedtatt lokal plan
KULTUR Kirken skal videreutvikle og styrke sin rolle som kulturformidler, ved å satse på bredde, kvalitet og samspill mellom amatører og profesjonelle aktører	Kommunal finansiering av kultur i kirkene og /eller i regi av menighet og bispedømmeråd	Antall kulturprosjekt med offentlig tilskudd
	Øke samarbeidet mellom kirke og kultursektoren	Antall nye samarbeidstiltak siste år
	Øke kulturkompetanse	Antall tiltak og/eller deltakere på kompetansehevende tiltak i bispedømmet

Tabell 6: Kirkerådets resultatmål og indikatorer for 2014

1. OPPSLUTNING OM FOLKEKIRKEN

Mål:

- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.

Resultatmål:

Oppslutning.

Resultatindikatorer:

- Døpte av tilhørende barn.
- Prosentvis endring i gudstjenestedeltakelse.
- Konfirmerte av døpte 15 åringer.
- Prosentvis endring i antallet kirkelige vigsler.
- Kirkelig gravferder av antall døde.

Målet er delvis nådd.

A. OPPSLUTNING OM DÅP

Det er innrapportert **3037** dåp i 2014. 36, 3 % av disse hadde bostadsadresse utensokns.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

Tallene viser en synkende tendens gjennom flere år. Dette gir grunn til bekymring og viser at det er behov for ytterligere tiltak på dette feltet. Tabell 7 under viser andel av døpte tilhørige, 1-5 år, basert på tall fra medlemsregisteret i Dnk og presentert i Etatsstatistikk 2014. Endring fra 1-5 år viser forskjell i andel døpte for ettåringer og 5 åringer i pst.poeng. Tallene er noe usikre, men gir en indikasjon.

Andel døpte av tilhørige					Endring fra 1-2 år	Endring fra 1-5 år
1 år	2 år	3år	4 år	5år		
74 %	76 %	77 %	78 %	83 %	-2,00 %	-8,40 %

Tabell 7: Andel av døpte av tilhørige , 1-5 år for 2014

Det henvises videre til kapitel 3. *Dåp og trosopplæring* s.25 for nærmere beskrivelse og vurdering av resultat.

B. OPPSLUTNING OM GUDSTJENESTE

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

Tallene innrapportert fra menighetene viser et snitt på gudstjenestedeltakelse i 2014 på 92,3 deltakere pr gudstjeneste. Dette tilsvarer en økning fra 2013 på + 1,9. Antallet gudstjenester søn-og helligdager var totalt var 4456.

Sammenligner en gudstjenestedeltakere fra 2009 med årets resultat viser det en nedgang på -8,1 %. Dette tilsvarer 33 206 deltakere. Vi viser til kap 2. *Gudstjenesteliv* nedenfor, s.19 for nærmere beskrivelse av resultat og vurdering av disse.

C. OPPSLUTNING OM KONFIRMASJON

Vurdering av resultat og måloppnåelse

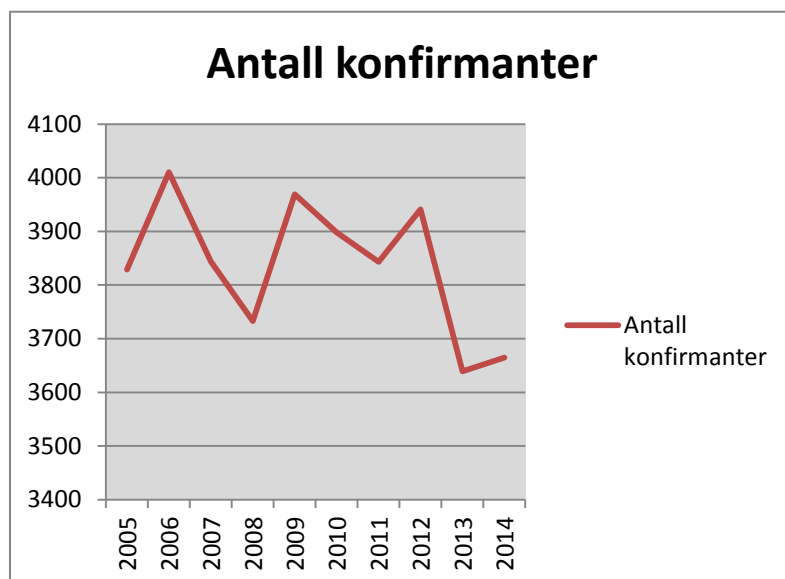
- Mål delvis oppnådd

Totalt 3665 personer ble konfirmert i Tunsberg i 2014. Tabell 8 nedenfor viser de faktiske tall for antallet konfirmanter fra 2005 og til 2014:

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3829	4010	3844	3733	3969	3898	3843	3941	3639	3665

Tabell 8: Faktiske tall antall konfirmanter 2005-2014, Tunsberg bispedømme

En grafisk fremstilling av de samme tall :

Tabell som viser antall konfirmanter i 2014 prostivis:

Kongsberg	Drammen	Ringerike	Hallingdal	Eiker	Lier	Nord-Jarlsberg	Domprostiet	Sandefjord	Larvik
265	550	240	206	503	391	488	536	389	368

Tabell 9: Antall konfirmanter 2014, prostivis Tunsberg bispedømme

Grafen og tabellene ovenfor viser kun endringer i antallet konfirmanter over tid. Tallene påvirkes også av de enkelte års fødselskull. En sammenligning med antallet konfirmanter med antallet 15 åringer i samme periode, viser oss hvor stor andel av 15 åringer som velger kirkelig konfirmasjon. Tabell 10 nedenfor viser konfirmerte i prosent av antall 15 åringer, fylkesvis 2010-2013.

	2010	2011	2012	2013
Buskerud	61,7%	61,2%	59%	58,4%
Vestfold	57,3%	57%	57,4%	56,7%

Tabell 10: Faktiske tall antall konfirmanter 2005-2014, Tunsberg bispedømme

Sammenligner vi det innrapporterte tallet på antall konfirmanter for 2014 med antall 15 åringer i DnK's medlemsstatistikk pr. 31.12.2014 [antall total 4906], utgjør andel konfirmanter 74,7 % av medlemmene som var 15 år.

Det ble avholdt 283 konfirmasjonsgudstjenester i Tunsberg bispedømme. Disse gudstjenestene er blant de best besøkte. 74 406 personer totalt deltok på konfirmasjonsgudstjenester i 2014. Det gir et snitt på 283 personer pr gudstjeneste.

Fra konfirmasjon i Tangen menighet 2014

D. OPPSLUTNING OM VIGSLER

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

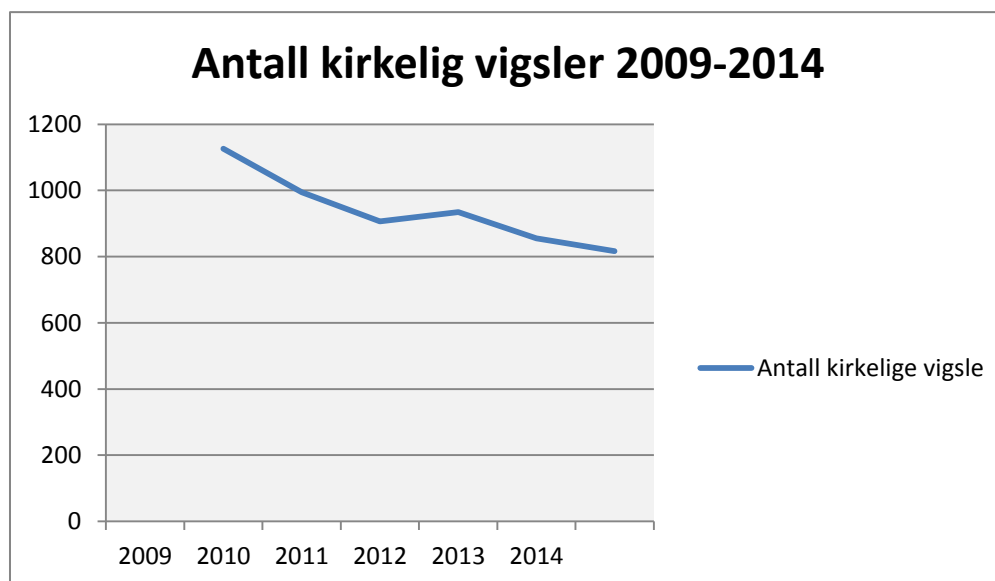
Det har funnet sted totalt 817 vigslar i 2014. Sammenlignet med det antall ekteskap som ble inngått i Buskerud og Vestfold i samme periode, gir dette en prosentvis oppslutning på 38,4. Den prosentvise endringen sammenlignet med fjoråret viser en liten nedgang på -0,6 % (I samme periode ble 903 skilsmisser inngått).

Tabell 11 viser faktiske tall for kirkelige vigslar i Tunsberg 2009-2014:

Vigslar 2009 - 2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kirkelig vigsel Tunsberg	1126	995	907	935	855	817
Inngått ekteskap Tunsberg	2331	2201	2186	2239	2135	2129
Prosentvis oppslutning	48,3	45,2	41,5	41,8	40,0	38,4

Tabell 11: Ffaktiske tall for kirkelige vigslar i Tunsberg 2009-2014

En grafisk fremstilling av de samme tallene ser slik ut:

Vurdering av resultat:

Dessverre må vi konstatere at den samlet sett negative trenden de siste årene fortsetter i 2014. Et spørsmål bispedømmet har stilt seg i 2014 er om en noe restriktiv holdning til vigslar utenfor kirkerommet kan ha gitt en negativ effekt på disse tallene. Den senere tid har det blitt lempet på dette, og det arbeides for en god og ensartet håndtering av spørsmålet.

E. OPPSLUTNING OM GRAVFERD

Vurdering av resultat og måloppnåelse

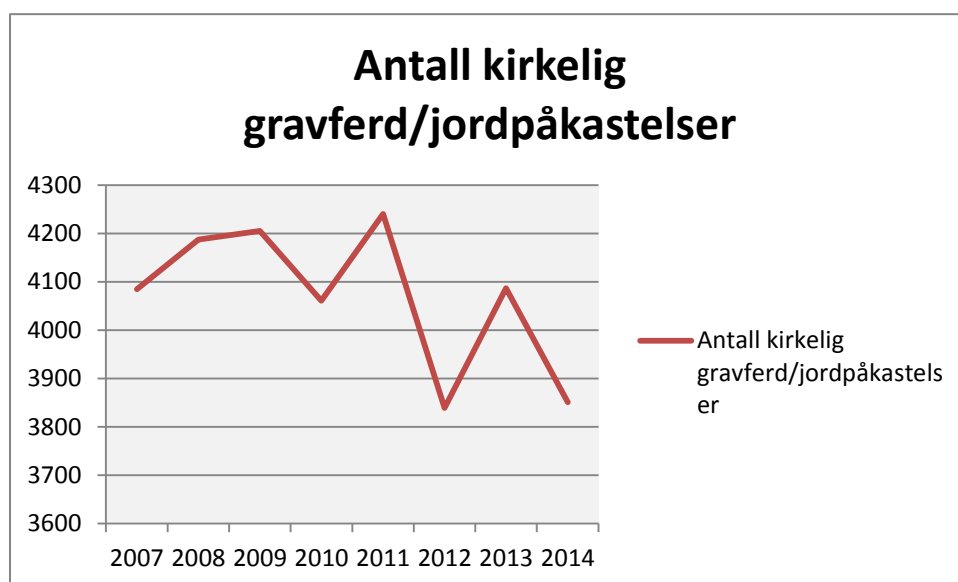
- Mål er oppnådd

De faktiske tall der også % andel av antal døde i samme periode er tatt med.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall kirkelig gravferd	4085	4187	4205	4061	4240	3839	4087	3851
% andel av antall døde	90,42	92,76	92,03	92,51	96,5	87,4	92,17	88,2 %

Tabell 12 : Antall kirkelige gravferd og jordpåkastelser 2007-2014

Graf over antall kirkelig gravferd/ jordpåkastelser 2007-2014:

Denne viser at det i 2014 fant sted 3851 kirkelige gravferd og jordpåkastelser. Det representerer 88,2 % av andel antall døde i Buskerud og Vestfold fylker samme periode. Dvs Antall begravelser er varierende i perioden, noe som skyldes antall døde i samme periode. Hvorfor det relative antallet varierer såpass mye er uklart. Det er mulig at økt bevissthet om alternative begravelserriter – jfr ny gravferdslov som ble innført 2011 gir noe av forklaringen. Statistikk for hele Dnk viser også et nedgang for 2014 og en oppgang i 2013 (!).

Det store bildet er allikevel at den kirkelige gravferd fortsatt brukes av en stor majoritet av befolkningen og at endringene over tid er små.

Samlet vurdering av 1. oppslutningen av folkekirken.

Oppslutningen om folkekirken er rimelig god, selv om resultatene også viser at Tunsberg, på linje med det norske samfunn forøvrig er i endring mot et mer pluralistisk samfunn. Andelen i

befolkningen som er medlem i Dnk har sunket gradvis over tid. Samtidig gir resultatene godt grunnlag for si at Den norske kirke er en lokal forankret folkekirke. Medlemmene har god tilgang på gudstjenester og annen kirkelig betjening. De har mulighet til å bringe sine barn til dåp, bli konfirmert i kirken, bli viet og gravlagt.

Særlig hendelse i 2014: Bytte av biskop

Laila Riksaasen Dahl avsluttet sin bispegjering 1. juli 2014. Før hun sluttet besøkte hun alle bispedømmets prostier. Etter at Per Arne Dahl i september var vigslet til biskop ble det gjennomført et program med en hel dag i hvert prosti. Disse dagene inneholdt møte med ansatte, frivillige råd og kirke- og kulturfest på kvelden. Samlet anser vi dette som viktig for en god relasjonsbygging og kontakt med folkekirken lokalt.

2. GUDSTJENESTELIV

Mål:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Kirkens gudstjenesteliv skal fornyes slik at det gir rom for større fleksibilitet og valgfrihet i menighetene, mer involvering fra flere deltakere og sterkere stedlig forankring .

Resultatmål:

Øke gudstjenestedeltakelsen.

Resultatindikatorer:

Gudstjenestefrekvens på søn- og hellig dager /Gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse på søn -og helligdager.

Antall lokale grunnordninger godkjent av biskopen.

A. Gudstjenesteopplutning søn-og helligdager

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

Det er i løpet av 2014 feiret 4456 gudstjenester på søn- og helligdager mot nesten 4597 året før. Det er en markert nedgang. Totalt antallet deltakere er 406 128. Dette bekrefter den svakt fallende tendensen vi har sett de senere år. Imidlertid gir disse tallene et gjennomsnitt på 92,8 deltakere pr gudstjeneste. Sammenlignet med tall fra 2012 og 2013 viser årets resultat en oppgang i snittet, en økning på + 1,9 deltakere. Dette er nær gjennomsnittet for gudstjenestedeltakelse på landsbasis i 2013 på 93 (statistikk fra 2014 foreligger ennå ikke).

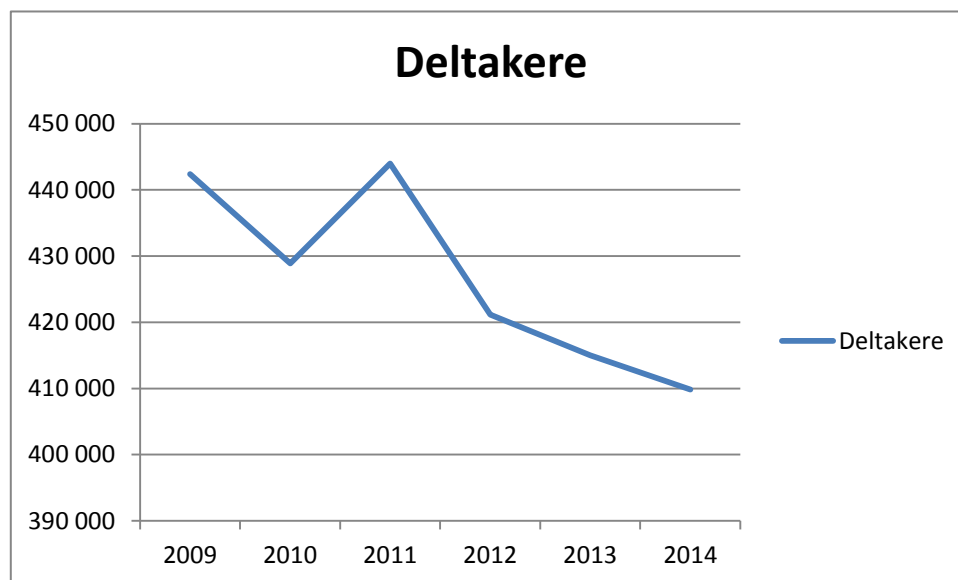
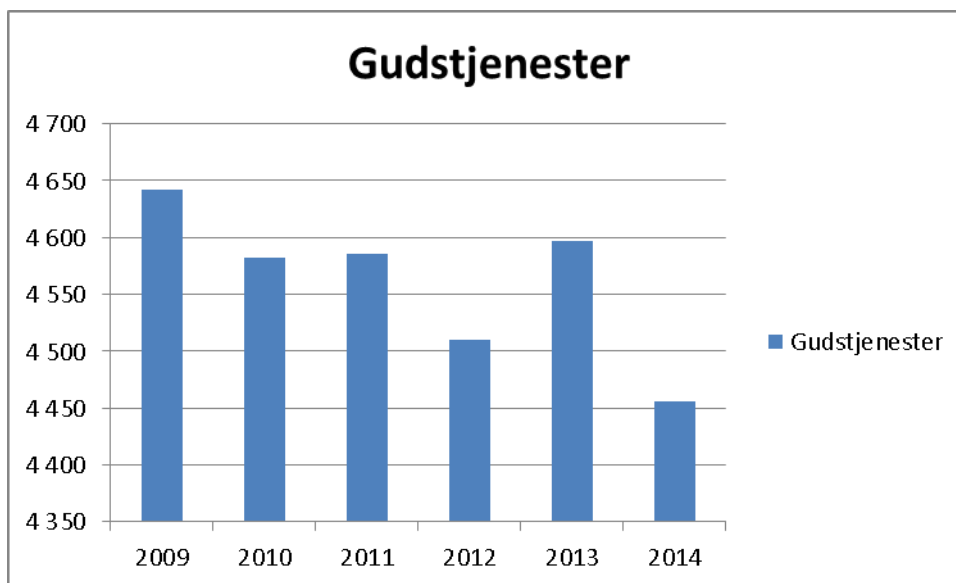

Tabell 13 viser de faktiske tall på antall gudstjenester og gudstjenestedeltakelse i Tunsberg bispedømme for perioden 2009-2014:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gudstjenester	4 642	4 582	4 586	4 510	4 597	4456
Deltakere	442 410	428 899	443 995	421 175	415 013	409861
Snitt	95,3	93,6	96,8	93,4	90,3	92,0

Tabell 12 : Antall gudstjenester og gudstjenestedeltakelse i Tunsberg 2009-2014.

Grafen nedenfor viser antall gudstjenester søn-og hellig-dager i Tunsberg 2009-2014.

Grafen viser antall gudstjenester søn-og hellig-dager i Tunsberg 2009-2014

Tabell 14 viser resultatet av antall gudstjenester på søn-og helligdager i 2014, og deltakere fordelt prostivis:

GUDSTJENESTER SØN-OG HELLIGDAGER 2010-2014 Prostivis

PROSTI	2010		2011		2012		2013		2014	
	Antall	Deltagere	Antall	Deltagere	Antall	Deltagere	Antall	Deltagere	Antall	Deltagere
Kongsberg	374	31478	376	32970	363	30793	376	31712	372	32899
Drammen	455	44256	446	43718	456	43337	459	40881	435	43268
Ringerike	347	28939	351	29163	334	27069	320	25617	272	25548
Hallingdal	354	29349	361	30516	358	28801	377	31349	357	32619
Eiker	552	52481	558	51749	538	48960	543	48192	553	51096
Lier	399	35603	410	39597	400	34840	433	34441	388	33439
Nord-Jarlsberg	618	54793	589	54395	580	51584	595	52313	586	49136
Domprostiet	608	67599	619	74434	608	72686	626	69603	644	67737
Sandefjord	314	39546	298	38674	311	36989	302	33873	294	33931
Larvik	561	44855	578	48779	562	46116	558	46260	535	43264

Tabell 14 : Antall gudstjenester, søn-og helligdag 2010-2014, oppstilt prostivis

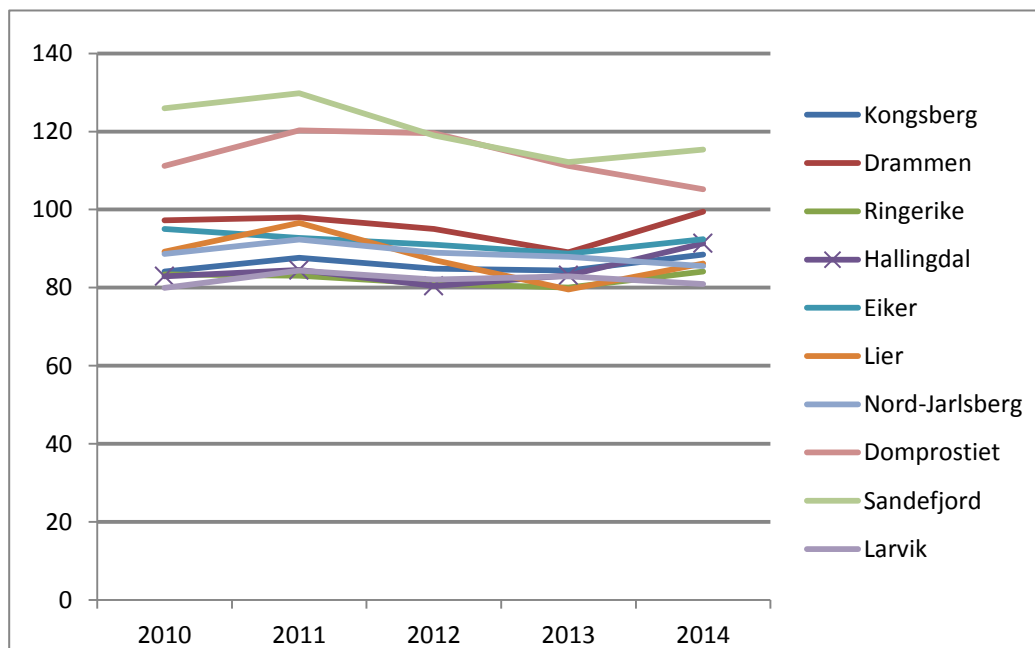
Gjennomsnittlig antall personer pr gudstjeneste

Tabell 15 nedenfor gir en sammenligning av årets resultat med resultat fra 2010-2013, sett prostivis:

	Kongsberg	Drammen	Ringerike	Hallingdal	Eiker	Lier	Nord-Jarlsberg	Domprostiet	Sandefjord	Larvik
2010	84,17	97,27	83,4	82,91	95,07	89,23	88,66	111,18	125,94	79,96
2011	87,69	98,02	83,09	84,53	92,74	96,58	92,35	120,25	129,78	84,39
2012	84,83	95,04	81,04	80,45	91,0	87,1	88,94	119,55	118,94	82,06
2013	84,34	89,07	80,05	83,15	88,75	79,54	87,92	111,19	112,16	82,9
2014	88,44	99,47	93,9	91,37	92,4	86,18	85,5	105,18	115,41	80,97

Tabell 15 : Gjennomsnittlig gudstjeneste deltakere, søn-og helligdag 2010-2014, oppstilt prostivis

Tallene, illustrert ved grafen nedenfor viser at det har skjedd en oppgang i gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse i alle prostiene bortsett fra Domprostiet. Dette prostiet har de siste årene ligget høyt i gjennomsnittlig antall gudstjenestebesøkende, men viser en nedgang for året 2014. Årsakene til dette er nok komplekse, de har mot trenden økt antall gudstjenester. Men man kan spørre seg om dette har noe med valg gjort som en del av gudstjenestereformen. Det har vært pekt på at valg av liturgisk musikk kan ha virket fremmedgjørende noen steder, og bevirket nedgang i gudstjenestedeltakelse lokalt. Flertallet av menighetene i Tunsberg har ikke valgt ny kirkemusikk i sin lokale grunnordning, noe som de fleste menighetene i Domprostiet har gjort.

B: Gudstjenesteoppslutning uten søn-helligdager

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

Det er i tillegg til 4376 gudstjenester på søn- og helligdager blitt feiret 1039 andre gudstjenester. Disse samlet til sammen 79 993 deltakere som gir et snitt på 77 deltakere. Det er avholdt færre gudstjenester i 2014 enn årene før.

De faktiske tall ser slik ut:

Gudstjenester Tunsberg - Utenom søn- og helligdager

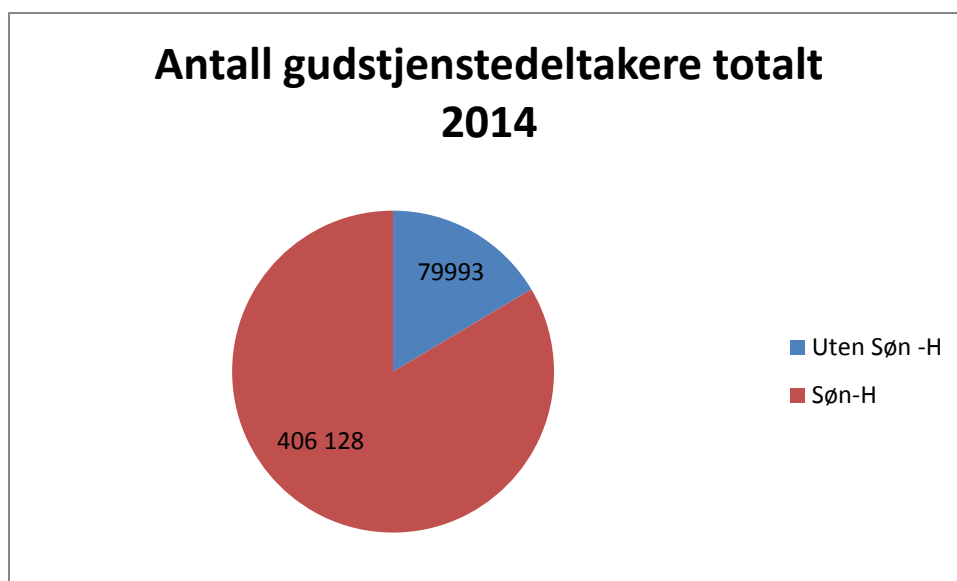
	2012	2013	2014
Gudstjenester	1 189	1 181	1 039
Deltakere	94 358	91 060	79 993
Snitt	79,4	77,1	77,0

Tabell 16 vi det totale antallet gudstjenester som er feiret i løpet av 2014 ,

Gudstj. totalt 2012	Deltakere 2012	Gj.sn. delta. 2012	Gudstj. totalt 2013	Deltakere 2013	Gj.sn. delta. 2013	Gudstj. totalt 2014	Deltakere 2014	Gj.sn. delta. 2014
5699	515753	91	5780	506 073	88	5415	486121	90

Tabell 16 : Antall gudstjenester totalt feiret i Tunsberg i 2012-2014

Det har altså blitt feiret totalt 5415 gudstjenester i Tunsberg i 2014 som har samlet totalt 486 121 deltakere. Som sektordiagrammet nedenfor illustrerer, samler gudstjenestene på søn- og helligdager fortsatt flest.

Hvilke typer gudstjenester samlet flest folk i 2014?

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Gjennomsnittlig deltakelse pr. gudstjeneste
Familie-og barnegudstjenester	602	28 936	48
Konfirmasjonsgudstjenester	286	75 606	264
Gudstjenester for skolebarn	258	47 060	183
Økumeniske gudstjenester	28	2 756	98
Julaftensgudstjenester	214	54 786	256
Gudstjenester for ungdom	151	19 197	127
Påskedagsgudstjenester	297	7 367	25
Gudstjenester for barnehagebarn	105	7 365	70
Gudstjenester med skriftemål	12	252	21

Tabell 17: Antall ulike typer gudstjenester og deltakelsen på disse i Tunsberg 2014

De typer gudstjeneste som samler flest folk er fremdeles julaften- og konfirmasjonsgudstjenestene. Gudstjenester for ungdom arrangeres ikke så ofte, men har høy gjennomsnittlig deltakelse. Disse gudstjenestene er ofte forbundet med stor grad av involvering og deltakelse av konfirmanter. Det er også verd å merke seg den lave gjennomsnittlige deltakelsen ved gudstjeneste på påskedag.

C. Oppslutning: Gudstjenester med nattverd og nattverddeltakere i 2014

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

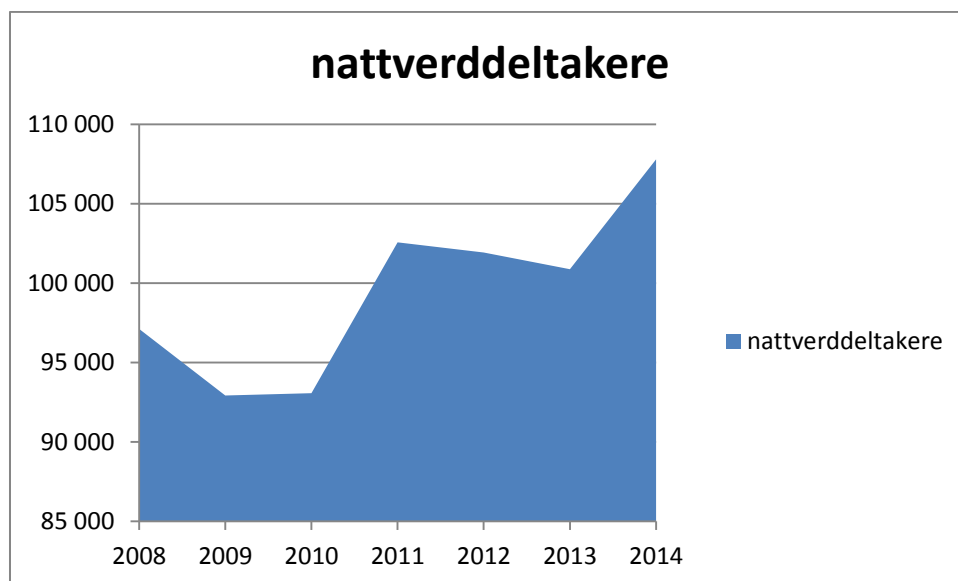
Det ble i 2014 feiret nattverd på 2857 gudstjenester av totalt 5415 gudstjenester. Det vil si at 53 % av alle gudstjenester ble feiret med nattverd. Tabell 17 viser innrapporterte tall

for gudstjenestene med nattverd i 2014:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nattverddeltakere	97 116	92 924	93 070	102 566	101 925	100 874	107 789
Gudstjenester	2 528	2 916	2 479	2 583	2 639	2 847	2 857
Snitt	38,4	31,9	37,5	39,7	38,6	35,4	37,7

Tabell 17 : Antall nattverdsdeltakere og gudstjenester med nattverd i Tunsberg 2008-2014

En grafisk fremstilling av de faktiske tallene i tabell 17 viser:

Årets resultat viser det høyeste antall nattverddeltakere siden 2008. Når antall gudstjenester med nattverd øker antall nattverdgjester. Det er også grunn til å tro barrieren for å gå til nattverd er blitt lavere de siste årene etter mye fokus og satsning på dette.

D. Antall lokale grunnordninger godkjent av biskopen

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er nådd

Alle menigheter i Tunsberg har nå godkjente lokale grunnordning for hovedgudstjenesten. Slik sett er målet nådd. Dersom menighetene ønsker å gjøre endringer i grunnordningen, kan prostene godkjenne justeringer og endringer innenfor rammen av «Ordning for hovedgudstjenesten i Den norske Kirke». Dersom en menighet vil gjøre endringer som ikke foreligger som alternativ i gudstjenesteboken, må søknad sendes biskop for godkjenning.

Tilbakemeldingene fra menighetene, prester og proster om gudstjenestereformens effekt varierer. Noen opplever at reformen har gitt nytt fokus og engasjement rundt gudstjenesten gjennom økt involvering, fleksibilitet og stedegengjøring. Vi ser f.eks. en svak økning i antall frivillige (2014: 2591) i planlegging og gjennomføring av gudstjenester (2012 :2567, 2013 :2547). Noen steder har en liten revolusjon funnet sted ved at det nå ikke lenger bare er presten som gjør alt, men det er

medliturger som leser bibeltekster og ber inngangsbønn. Andre opplever at prosessen med valg av lokale grunnordning har medført mye arbeid i forhold til resultat, og at man ikke har klart å involvere andre enn de mest interesserte. Prosessen med å umyndiggjøre menighetsrådene lokalt i forhold til gudstjenesten ble flere steder parkert tidlig grunnet tidspress, mange valg, og gamle rollemønstre. Noen melder tilbake at de opplever en fremmedgjøring når gudstjenestene blir forskjellige fra kirke til kirke. Vi ser det som fortsatt viktig å arbeide videre med holdninger omkring involvering, som reformens viktigste prinsipp og grunnpilar.

3. DÅP OG TROSOPPLÆRING

Mål:

- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle døpte barn.
- Trosopplæringsreformen skal videreføres, med sikte på å utvikle et systematisk og sammenhengende trosopplæringstilbud for alle døpte mellom 0-18 år .

Resultatmål:

- Øke utbredelsen av trosopplæringsreformen.
- Oppslutningen av trosopplæringstilbudene
- Øke antallet menigheter som har fått godkjent plan

Resultatindikatorer:

- Opplæringstilbud i timer.
 - Deltakerandel på nasjonale breddetiltak .
 - Andel menigheter som har tilført trosopplæringsmidler i 2014.
 - Gjennomsnittlig antall timer trosopplæringstilbud i menigheter med godkjent plan.
 - Antall godkjente planer.
-

A. Utbredelse av trosopplæringsreformen

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

I 2014 ble de siste menighetene innlemmet i reformen, og dette ble derfor et merkeår i reformens historie! I vårt bispedømme var det menighetene i Ringerike, Kongsberg og Sandefjord prostier som ble faset inn.

Det er gjennomført oppstartssamlinger i de tre prostiene, det har gjennomgående vært godt oppmøte og svært motiverte råd og frivillige. Det har vært stor glede over endelig å få del i reformen. I samarbeid med Borg bispedømme er det gjennomført innføringskurs for nytilsatte i trosopplæringen. Kurset samlet 35 deltagere. Det er gjennomført deltagerevaluering og kurset ble vurdert som relevant og nyttig. Det har vært gjennomført plankurs for menigheter i gjennomføringsfasen. Deltagerne er gjennomgående høyt motiverte og at de opplever prosessen som meningsfull for sin menighet.

B. Omfanget av trosopplæringstilbud i menighetene

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- Mål delvis oppnådd.

Det er gjennomført **202,9 timer** trosopplæring i **snitt pr. menighet**. Etter et år med stigning i timetallet ser vi vi nå en liten nedgang på 3,3 timer i forhold til 2013. Nedgangen er svært liten og kan være en naturlig svingning. Hvis vi skulle peke på en forklaring ser vi at sykmeldinger og vakanser i trosopplærings-stillingene ofte fører til at et tiltak eller to ikke blir gjennomført. Gjennomføringen avhenger altså i stor grad av trosopplærere.

C. Oppslutning om trosopplæringstilbudet

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- Mål delvis oppnådd.

	Antall døpte i målgruppen 2014	Deltagere (sum) 2014	Andel av målgruppen 2014	Andel av målgruppen 2013
Dåpssamtalen	1417	1406	99 %	100%
4-årsbok 2014	2117	824	39 %	38 %
Lys Våken	2427	613	25 %	29%
Breddetiltak rettet mot 6 år	1495	356	24 %	24%
Tårnagenthelg	2155	521	24 %	22%
Etter konfirmasjon	1202	3040	19 %	18%
Totalt	9396	5354	57 %	

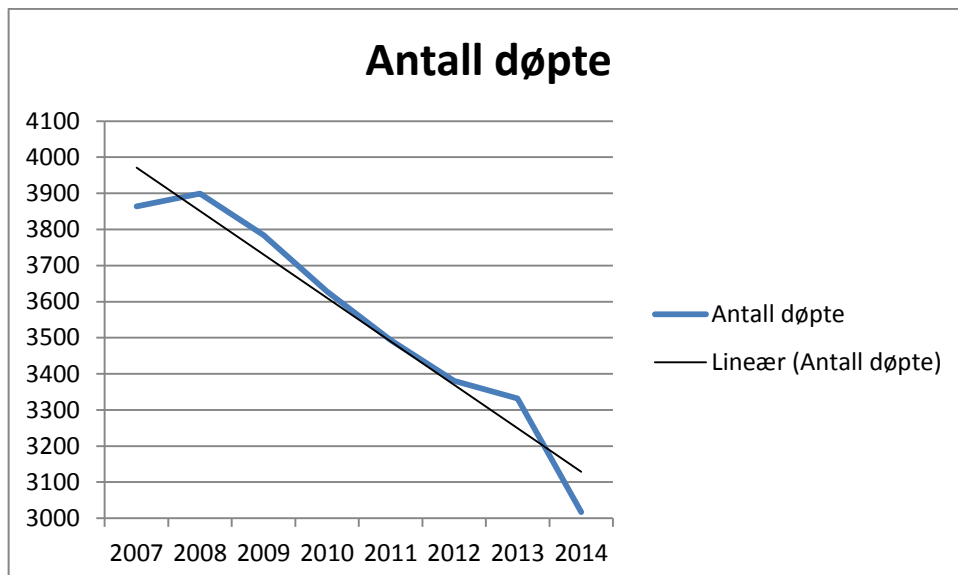
Tabell: 18: Gjennomsnittlig deltakerandel ved et utvalg trosopplæringstilbud i menighetene med godkjent plan

Resultat fra 2014 viser en liten økning i oppslutning. 46 % av 0-18-åringene har deltatt på trosopplæringstiltak i året som har gått. De nasjonale breddetiltakene *4-åringer*, *Lys Våken* og *Tårnagenter* har alle høyere deltagertall enn i fjor. Andelen av målgruppen for Tårnagenthelg har gått noe ned. Tallene viser også at det er færre timer gjennomført totalt i 2014 enn i 2013. Samtidig viser tallene at deltakerne på tiltakene har økt.

Trosopplæringen begynner etterhvert å få en form som er forutsigbar. Dette ser vi også gjelder de siste fire prostiene som er i startfasen av implementeringen av reformen. Konseptene som kirken inviterer til er etterhvert innarbeidet.

B. Dåp og drapsstatistikk, oppslutning av dåp

Siden 2008 har vi registrert en jevn nedgang i antall dåp i Tunsberg bispedømme. På syv år har bispedømmet hatt en samlet nedgang på 882 dåp eller 12,8 %. Grafen nedenfor illustrerer dette:

Tabell 19 nedenfor viser de faktiske tall:

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3864	3899	3784	3628	3493	3381	3332	3017

Tabell: 19: Antall dåp i Tunsberg bispedømme 2007-2014

Spør en etter døpte i prosent av antall fødte i Tunsberg viser tallmaterialet følgende:

Døpte i prosent av antall fødte i Buskerud og Vestfold 2008-2013						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Buskerud	69,4	66,9	67,8	65,3	62	61,4
Vestfold	72,4	73,7	69,1	66,8	66,7	68,5

Tabell 20: Døpte i prosent av antall fødte i Buskeruds og Vestfold 2008-2013. Kilde «tilstandsrapport for den norske kirke 2014

Endringene for Buskerud viser en nedgang på -8 fra 2008 til 2013, mens endringen for Vestfold er -3,9. Noe av forskjellen mellom Buskerud og Vestfold kan ha sin årsak i at befolkningen i Buskerud, særlig i Drammensområdet er mer sammensatt religiøst på grunn av tilflytting fra andre land. Buskerud har også flere registrerte medlemmer i andre tros- og livssynsamfunn enn Vestfold. SSB-statistikk fra 2010 viser at 27.438 personer i Buskerud mot 21.314 i Vestfold var medlemmer i andre tros- og livssynsamfunn.

Denne nedgangen kan forklares som et resultat av at religion har blitt mer individualisert i det norske samfunnet og at vi går mot et mer flerreligiøst samfunn. Dette utfordrer oss som kirke, men gir også nye muligheter til innovativ tenkning. Det har vært arbeidet i 2014 med å finne gode og relevante strategier for hvordan vi som kirke kan møte utfordringen med synkende dåpstall. Vi har satt fokus på 3 områder som vi også vil arbeide videre med i 2015: **Kunnskap:** Vi trenger en oppdatert kunnskap om hvorfor færre medlemmer velger dåp for sine barn enn tidligere, men også hvorfor folk fortsatt velger dåp. De svar vi så langt har innhentet viser at svaret er komplekst og at nedgangen ikke kan snus gjennom kortsiktige tiltak og kampanjer. Årsaken til synkende dåpstall synes å være et resultat av en utvikling over tid. Noen av hovedårsakene synes å være a) Endringer i familiemønstre, særlig skiftende relasjoner: Dåpsfesten har blitt «den vanskelige festen». b) Flere foreldre enn tidligere synes å ha betenkeligheter med å legge føringer for barnets religiøsitet, en legger sterkere vekt på at «Barna må jo få lov å bestemme selv». c) Manglende kunnskap om hva dåp er og gir.

Det andre fokusområdet er **kommunikasjon**; Her ønsker vi å se på hvordan menighetene faktisk kommuniserer dåp gjennom sine menighetsblad, hjemmesider ol.l, samt hvordan tilgjengeligheten av dåp i praktiseres og kommuniseres lokalt. Her er det, så lang vi har sett et utviklingspotensiale. Vi har også arbeidet med å legge til rette for eventuelle **forsøk** vi vil prøve ut i 2015.

4. KIRKE OG SAMFUNN

DIAKONI

Mål:

Fra årsplan 2014 til Tunsberg bispedømme: *En tjenende kirke - ved å vise omsorg gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.*

Resultatmål:

- Antall diakoner
- Utbredelsen av diakoniplaner.
- Nestekjærlighet/ inkluderende fellesskap.
- Samarbeid mellom kirke og kommunal helsetjeneste lokalt .
- Flere grønne menigheter.

Resultatindikatorer:

- Andel sokn som har diakonal betjening.
- Andel sokn med lokal plan.
- Antall grønne menigheter.
- Antall deltagere på kursserien "Godt Liv-hele livet".

A. Antall diakoner

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd.

Bispedømmet hadde pr. 31.12.2014 **31** diakoner inkl. diakonimedarbeidere. Det er en nedgang fra 2013 på – 4 personer. Av dem er 1 diakon og 3 diakonimedarbeidere. Reduksjonen skyldes justering av stillingsprosenten.. 16 diakoner får mellom 20 %-50 % stillingstilskudd via statlige overføringer. Resten dekkes av fellesrådsmidler, dvs kommunale tilskudd og innsamlede midler. 54 %, dvs 61 sokn av 110 har diakonal betjening pr. 31.12.2014. Manglende tilskudd til diakonistillinger er hovedårsaken til at 49 sokn ikke har diakonal betjening.

B. Utbredelse av diakoniplaner

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål delvis oppnådd

85 av 110 menighetene har utarbeidet diakoniplan. Det er økt med 6 i forhold til fjoråret. Tallet som menighetene selv har rapportert inn er mindre (64). Grunnen, så lang vi ha klart

å analysere, er manglende kjennskap til menighetsrådets vedtak blant de som fyller ut menighetsstatistikken. Noen menigheter har ikke egen diakoniplan, men har planen for diakoni inkorporert i sin helhetlige menighetsplan. Det er behov for å se hvordan de vedtatt planene kan bli brukt fremover som et menighetsutviklende verktøy i menighetene.

C. Antall grønne menigheter i bispedømmet

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål delvis oppnådd

Tunsberg hadde i 2014 34 grønne menigheter. Det er en økning på +3 fra 2013. Den beskjedne økningen gjenspeiler at bispedømmet i 2014 har måttet prioritere annet arbeid. Saken vil bl.a. være en hovedsak på Ungdommens bispedømmemøte i Tunsberg i 2015.

C. Samarbeid mellom kirke og kommunal helsetjeneste lokalt

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Målet er oppnådd.

«Godt liv – hele livet» er et kurskonsept som Tunsberg bispedømmeråd står bak. I 2014 deltok 260 offentlig tilsatte helse- og sosialarbeidere, samt ansatte i menigheter og organisasjoner på 6 kurskvelder i Larvik prosti. Målsettingen for denne kursserien var faglig kompetanseheving, med fokus på menneskeverd, helse og livskvalitet. Kurskveldene ble finansiert primært gjennom tildeling fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse. Tilbudet om gratis kurs muliggjør deltagelse for helsearbeidere som sjelden blir prioritert til denne type kompetanseheving. I samhandlingsreformen er frivillige organisasjoner viktige samarbeidspartnere for det offentlige helse-Norge. Kirken er en sentral medspiller i denne sammenheng. Kursserien inngår som et viktig ledd i bevisstgjøring omkring pasienters og institusjonsbeboeres rettigheter til åndelig betjening - med referanse til helsedepartementets rundskriv 1-6/2009; «Rett til egen tros- og livssynsutfoldelse». I forbindelse med alle visitaser i bispedømmet, hvor også besøk på institusjoner har vært del av visitasprogrammet, har rundskrivet dannet grunnlag for samtaler med ansatte i helse-sosialtjenesten.

En arbeidsgruppe med helsefaglig og diakonal kompetanse har i 2014 arbeidet med et hefte som er tenkt som en ressurs til å bedre ivareta grunnleggende åndelige behov hos pasienter tilhørende Den norske Kirke. Heftet som blir ferdig neste år, er tenkt brukt på helse/ omsorgsinstitusjonene i Tunsberg bispedømme.

Fra Ungdommens
Bispedømmemøte
2014.

KIRKE OG KULTUR

Mål:

Kirken skal videreutvikle og styrke sin rolle som kulturformidler, ved å satse på bredde, kvalitet og samspill mellom amatører og profesjonelle aktører. (Prop. 1 S, 2011-2012)

Resultatmål:

- Øke og fremme bred kirkelig kulturvirksomhet
- Kommunal finansiering av kultur i kirkene og /eller i regi av menighet og bispedømmeråd .
- Øke samarbeidet mellom kirke og kultursektoren
- Øke kultur kompetanse

Resultatindikatorer:

- Antall tiltak og/eller deltakere på kompetansehevende tiltak i bispedømmet
- Antall kulturprosjekt med offentlig tilskudd
- Antall nye samarbeidstiltak siste år

A. Øke og fremme bred kirkelig kulturvirksomhet

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Målet er oppnådd

Tunsberg bispedømmeråd har kurset over 50 personer i søknadsskriving og jobbet aktivt med rådgivning og kompetanseutvikling. Dette arbeidet har gitt resultater og pr. 2014 så er det i overkant av 1 million kroner som utgjør fordelingen til vårt bispedømme fra kirkemusikkpotten i Norsk Kulturråd , Fond for utøvende kunstnere osv. Totalt sett er potten på i underkant av 7 millioner.

Det er ikke grunn til å anta at beløpet som i dag er geografisk dekket inn i Tunsberg bispedømmeråd vil øke fordi tildelingspotten er statisk, mens antall søknader går opp.

På denne bakgrunn er det derfor en utfordring å forsøke å stimulere frem større og mer robuste søknader hvor flere kirker slår seg sammen eller organiserer seg som festivaler . Da øker sjansen til uttelling vesentlig.

Tabell 21 nedenfor viser i tall økningen av kirkelig kulturvirksomhet fra 2011 og til og med 2014:

Arrangement	2011	2012	2013	2014
Konserter i regi av menigheten	692	667	692	734
Antall deltakere/publikum	76 151	71427	70 692	79 741
Konserter I regi av andre	260	277	273	264
Antall deltakere/publikum	39 858	45682	48 841	45 534
Andre kulturarr I regi av menigheten	154	179	201	264
Antall deltakere/publikum	12 270	19352	16 010	29 191
Andre kulturarr I regi av andre	39	40	51	59
Total antall kulturelle arrangement	3636	2453	5034	7205
Totalt publikum på kulturelle arrangement	131 915	138 914	140 557	161 671

Tabell 21. Antall konserter og kulturarrangementer i menighetens regi og i andres regi 2011-2014

Resultat for 2014 viser at det totale antallet deltakere på konserter + kulturarrangementer var **161 671 deltakere fordelt på 1321 arrangement.**

Tabell 22 nedfor viser det totale antallet konserter i menighetene i 2014. I tillegg kommer 94 barnekor med 2191 registrerte medlemmer og 66 voksenkor med 1385 medlemmer.

Prosti	Antall konserter i menig.regi	Deltakere konserter i meng.regi	Antall konserter i andre.regi	Deltakere konserter andre.regi
Domprostiet	129	13 482	46	3459
Larvik prosti	58	7465	39	5059
Sandefjord prosti	98	11 973	18	3854
Nord-Jarlsberg prosti *	61	7524	31	4064
Ringerike prosti	21	2032	13	3262
Lier prosti	78	6164	24	3218
Drammen prosti	94	5909	30	7967
Eiker prosti	63	8898	25	2326
Kongsberg prosti	65	12 388	13	12 466
Hallingdal prosti	67	2583	25	3838
Sum	734	79. 741	264	45 534

Tabell 22: Antall konserter og deltakere i menighetens regi og i andres regi 2014

*= tall fra Svelvik og Sande menighet mangler

Innvilget søknadsbeløp til Tunsberg bispedømme blir nok neppe høyere i årene som kommer, da midlene på de nasjonale postene ikke øker, mens søknadsmengden stadig blir større.

Det er generelt en høy bevissthet om ordningene og de store miljøene kreerer gode søknader som gir uttelling. Trenden er at kulturrådet ønsker samordnede søknader og kun unntaksvis gir støtte til enkeltstående konserter og arr.

B. Antall nye samarbeidstiltak

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Målet er oppnådd

Forespørselen fra menigheter, arrangørsammenslutninger og offentlige aktører innen ulike kulturaktører har vært, og er økende. Det har vært jobbet intensivt med systematisk rådgivning på kulturfeltet. Dette arbeidet har ledet frem til en del nye tiltak på kulturområdet.

Følgende oversikt over utvalgte tiltak gir et lite bildet av hva som skjer:

Grunnlovsjubileet:

Tunsberg bispedømmeråd , Vestfold Fylkeskommune , KS og Tønsberg kommune – samarbeid rundt hovedmarkeringen av Grunnlovsjubileet og Grunnlovsseilasen.

Den kulturelle spaserstokken:

Tunsberg bispedømmeråd med Holmestrand kommune, Vestfold Festsspillene As og Holmestrand menighetsråd arrangerte konsert i KulturYkirken hvor Sølvguttene medvirket.

Den kulturelle skolesekken:

Tunsberg bispedømmeråd og Tønsberg kommune arrangerte produksjonen « Frans av Assisi» med Fortellerhuset AS. En 4 timers produksjon for alle 6.klassingene i Tønsberg som startet i Slagen kirke og fortsatte ute i det fri.

Scenekunst:

Tunsberg bispedømmeråd og Kattas Figurteater samarbeidet om produksjonen «Faustina» . Denne ble bl.a. spilt over to kvelder under Drammen Sacred Music Festival og vist en rekke andre steder.

Salmer og kirkemusikk:

Tunsberg bispedømmeråd , Sandefjord kirke og MISK, Vestfold fylkeskommune og Litteraturuka i Vestfold samarbeidet om markeringen av utgivelsen av ny salmebok .Produksjonen « Som den gyllne sol» med Povl Dissing, Knut Reiersrud og Iver Kleive. Tunsberg bispedømmeråd, Kulturskolen i Tønsberg og Tønsberg domkirke samarbeider om et prosjekt under navnet: «Unge talenter i kirken». Dyktige elever får øve frem mot, og spille under gudstjenester i domkirken.

Pilegrim:

Tunsberg bispedømmeråd med Buskerud Fylkeskommune og Lier menighet arrangerte et bredt og stort pilegrimsseminar for videre strategisk samarbeid på dette området i Buskerud i mai.

Hovedinnsatsen på dette området skjer lokalt og favner over alt fra sorggrupper til større anlagte pilegrimsmarsjer.

C. Antall deltakere på kompetansehevende tiltak i bispedømmet

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- *Målet er oppnådd*

Kompetansehevende tiltak: For 2014 er det blitt holdt hele 7 samlinger med totalt 237 deltagere .

Disse fordeler seg slik :

Samling for prestene med fokus kultur, Kongsberg	126	personer
Seminar om kultur & trosopplæring, Tønsberg	23	personer
Seminar for kirkemusikere & kantorer, Åmot	36	personer
Seminar om kultur for prostene, Skurdalen	12	personer
Pilegrimsseminar, Larvik	53	personer
Søknadsskriverkurs , Tønsberg	14	personer
Pilegrimsseminar, Lier	40	personer
Sum personer kompetansehevende tiltak	237	personer

OPPSUMMERING

Det er på mange måter svært utfordrende å både skulle legitimere og samtidig inspirere til kunst- og kultursatsing i kirken. Dette skal ivaretas, samtidig som det store nasjonale bildet er preget av fokus på dyptgripende endringer i forhold til struktur (kirke og stat) og innhold (gudstjeneste- og trosopplæringsreform).

Denne oppmerksomhetskrevede hverdagen preget av endring, kombinert med stramme økonomiske rammer, gjør at det mange steder er krevende å fremme kunstens og kulturens plass i Den norske kirke. Samtidig ligger det et stort og utnyttet potensiale nettopp i denne tiden. Utviklingsaspektet er vår fremste utfordring – for hvordan omsetter vi og forvalter verdien av høye besøkstall på kunst- og kulturarrangement? Hvordan forene gudstjenestene og kulturaktiviteter slik at det kommer hele kirken til gode og oppslutningen om kirken øker?

Faksimile av brosjyre for fagdag for kirkemusikere og kantorer mars 2014.

MISJON

Mål

Bidra til at kirkens misjonale identitet skal komme til uttrykk som en dimensjon i alt menighetene gjør. Misjonerende menigheter der evangeliet frigjør mennesker og myndiggjør dem til å dele troen gjennom nærvær, handling og ord, lokalt og globalt.

Resultatindikatorer:

- Antall menigheter med samarbeidsavtaler med misjonsorganisasjoner
- Nedslag av misjon i menighetenes planer for trosopplæring og vedtak om lokal grunnordning for gudstjenesten.

Vurdering av resultat og måloppnåelse.

- Mål er oppnådd

Pr 31.12.2014 har 87,2 % av soknene (96 av 110) inngått en misjonsavtale eller et menighetens misjonsengasjement. Dette er en økning fra 85% i fjor og fra 51 % i 2001. I dette tallet inngår også 8 menigheter som ved årsskiftet var i prosess med å inngå ny misjonsavtale, etter en evaluering av gjeldende avtale som ble avsluttet mot slutten av 2014. Av totalt 93 misjonsavtaler/misjonsprosjekt er 77 av dem inngått med en av de 7 misjonsorganisasjonene i Samarbeid menighet og misjon (SMM) (se tabell 23 på neste side).

Kirken er til for å formidle evangeliet til verden lokalt og globalt, og derfor kan misjon sies å være en samlet betegnelse for kirkens målsetting. Den er i Tunsberg søkt virkeliggjort gjennom en mangfoldig og lokal basert folkekirke. Det er denne forståelse som også ligger til grunn for bispedømmets målsetting (jfr. også KM-sak 05/2005 og 07/2012). Gjennom Samarbeid menighet og misjon (SMM) er menighetsavtaler nå blitt det normale. Rent kvantitativt, dvs antall avtaler, kan en

sies at resultatet er svært godt. Tross dette er det allikevel et stykke vei å gå før en helhetlig misjonsforståelse blir en dimensjon i lokalmenighetenes arbeid.

Det norske misjonsselskap	40	Misjon uten grenser	3
Israelsmisjon	0	KFUK-KFUM Buskerud	9
Normisjon	14	Ungdom i oppdrag	2
Misjonsalliansen	10	MySisters	1
Areopagos	4	«Privat prosjekt»	1
HimalPartner	8	TOTAL ikke SMM	16
Stefanusalliansen	1	TOTAL AVTALER/prosjekt	93
TOTAL SMM	77	I prosess med å velge	8
Sokn uten avtale/prosjekt	14		

Tabell 23:
Oversikt over fordeling av
misjonsavtaler/
misjonsprosjekt
i Tunsberg pr 31.12.2014

De fleste menigheter har gjort vedtak i *lokal grunnordning for gudstjenesten* om hvordan de ønsker at misjon skal synliggjøres i gudstjenestelivet. Likeså har de menigheter som har fått godkjent plan for trosopplæring også gjort vedtak om misjon. Selv om mange vedtak har et utviklingspotensiale, er det noe nytt at så mange menighetsråd aktivt har måttet gjøre vedtak om misjon. Dette er en ny situasjon. En nærmere analyse av vedtakene som gjøres viser at det er fortsatt behov for en oppdatering av hva misjon er, og at flere menighetene sliter med å konkretisere misjon utover det å ha et misjonsprosjekt.

Det var derfor planlagt en kursrunde i prostiene med oppfølging av kirkemøtesak KM07/12 Misjon til forandring, men denne ble ikke gjennomført grunnet bispeskifte med 2 runder i prostiene.

5. REKRUTTERING OG FRIVILLIGHET

Utlysninger, søknader og tilsetninger av prestestillinger

Tunsberg bispedømme har de to siste årene opplevd en forholdsvis stor utskiftning i presteskaper. Den samme utviklingen ser ut til å fortsette i 2015. Vi merker nå den samme trenden som mange av de andre bispedømmene. Det er stadig færre søkere til prestestillinger og noen stillinger må lyses ut flere ganger. Dette er bekymringsfullt. I 2014 ble det tilsatt 14 nye prester i Tunsberg.

Tunsberg	Utlyste stillinger	Antall søknader	Søknader pr. utlysning	Stillinger utlyst flere ganger	Tilsetninger
2014	15	54	3,6	3	14
2013	20	88	4,4	3	20
2012	3	30	10	0	3
2011	8	62	7,8	0	8

Rekrutteringssituasjonen i Tunsberg bispedømme

Vi kan nok en gang rapportere om at det ikke er noen ubesatte stillinger. I alle stillinger som har vært lyst ut, har det blitt tilsatt prest. For den lokale menighet betyr dette svært mye.

I vårt arbeid for å styrke rekruttering til kirkelig tjeneste har vi valgt å fortsette satsningen på *rekrutteringsteamet*. De har vært tilstede på ulike ungdomsarrangementer i bispedømmet. Selv om det er vanskelig å måle effekten av dette arbeidet, mener vi at dette er en viktig måte å profilere Den norske kirke som en aktuell arbeidsplass.

Vi bruker også mye tid på planlegging og gjennomføring av *Ordinasjonssamlingene* på Granavolden i samarbeid med bispedømmene i region Øst. I 2014 deltok 9 studenter tilknyttet Tunsberg på disse samlingene. 5 studenter gjennomførte stiftspraksis i løpet av året. Vi ser at den kontakten som vi knytter med studentene gjennom dette programmet, bidrar til rekruttering inn i prestestillinger. 5 studenter ble ordinert til prestedtjeneste i Tunsberg i 2014, alle 5 prestene startet i prestestillinger hos oss.

I 2014 var det 2 prester som deltok på Innføringsprogram for nye prester. Vi ser at den oppfølgingen som prestene gjør i forhold til nyansatte prester, er svært viktig å sørge for en god arbeidssituasjon for de nytilsatte prestene.

Alternative veier til prestedtjenesten oppleves etter avslag på søknader fra vårt bispedømme å være et litt for trangt nåløy å passere.

Frivillige medarbeidere

Det er for 2014 rapportert inn **6178** frivillige i menighetene i Tunsberg. Antall frivillige og antall timer de frivillige legger ned i ulønnet arbeid i Den norske kirke er betydelig. De som engasjerer seg med frivillig arbeid er en sentral del av det kulturelle, sosiale og kirkelige arbeidet i lokalmiljøene der de bor.

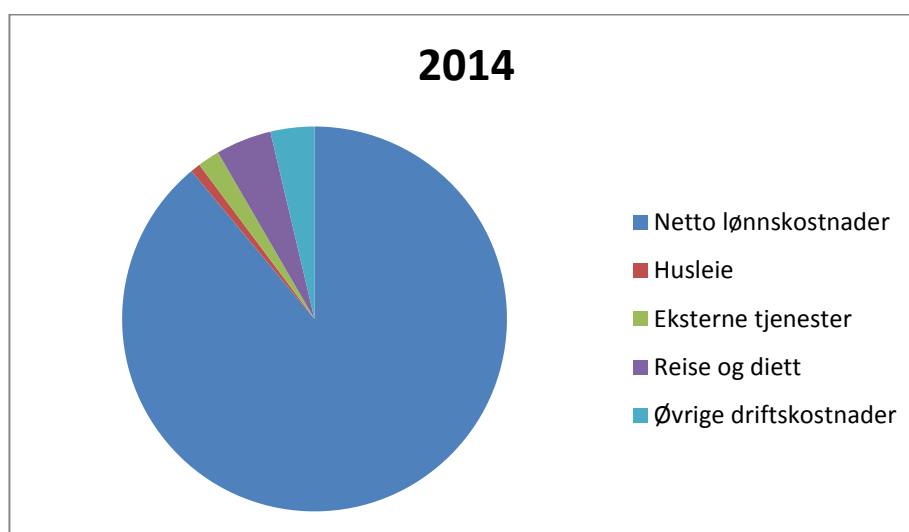
RESSURSBRUK 2014

Tildeling

Bispedømmets samlede tildeling i 2014 utgjorde totalt kr 99.009.000. Det var en økning på 2,5 % fra 2013. For detaljer viser vi til ledelseskommmentar i del VI. Regnskap.

Driftsutgifter

De samlede utgifter i bevilgningsregnskapet for 2014 var kr 97 388 302. Av dette utgjorde 89,1 % lønnsutgifter. Driftsutgiftene økte med 4,68 % sammenlignet med 2013. Kakediagrammet viser sammensetning av driftsutgiftene etter art i 2014:

Del IV: STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Styring og kontroll

Tunsberg bispedømme mottar styringsdokumenter både fra departementet og Kirkerådet. Bispedømmerådet legger vekt på en kontinuerlig oppfølging av disse dokumenter gjennom året. Det er utarbeidet rutinebeskrivelse innenfor økonomi, strategi og planarbeid.

Intern styring

I tillegg til måldokumenter fra departementet og Kirkerådet har Tunsberg bispedømme lagt følgende styringsdokumenter til grunn for sitt arbeid:

Strategi- og årsplan med risikovurderinger for Tunsberg bispedømme 2014
Budsjett for Tunsberg bispedømme 2014.

I tillegg har Tunsberg bispedømmeråd vedtatt virksomhets- og økonomiinstruks for Tunsberg bispedømme fastsatt 11.12.2013.

Forvaltning av egne eiendeler

Tunsberg bispedømmeråd leier kontorlokaler av stiftelsen Tunsberg Stiftsgård. Deler av inventaret tilhører stiftelsen. Kontorutstyr og maskinpark finnes i egen inventarliste. Vedlikehold og reparasjoner utføres av eget personell og konsulentfirma. Tunsberg bispedømme hadde i 2014 ingen større investeringer.

Riksrevisjonens merknader/andre tilsynsrapporter

Tunsberg bispedømme mottok i 2014 revisjonsberetning uten anmerkninger. Vi har i samme periode ikke mottatt andre tilsynsrapporter som påpeker vesentlige feil eller mangler.

Bemannings-,kapasitets- og kompetansesituasjon

Tunsberg bispedømme har i 2014 ikke hatt vakante prestestillinger uten at vikar er satt inn. Tunsberg bispedømme har 3156 medlemmer pr. faste prestestilling. Det er stor forskjell på befolkningsrike områder som deler av Lier prosti og Domprostiet – sammenlignet med grisgrendte strøk i våre dalfører. Det finnes altså en spesiell utfordring knyttet til de folkerike områdene og de større byer når det gjelder prestedekning.

Presteskaper i Tunsberg har høy kompetanse. Arbeidet med ny kompetanseplan, kompetanseutvikling i prostiene og regionale, tverrfaglige prosjekter/fagdager sørger for kontinuerlig vedlikehold av og muligheter for økt kompetanse for den enkelte medarbeider og organisasjonen.

Rapporteringspunkter

Tunsberg bispedømmeråd vedtok 23/5-2014 rutinebeskrivelser for økonomi. Disse omhandler i punkt 4 rapporteringsrutiner for bispedømmets virksomhet.

LIKESTILLING

Kvinneandel i presteskapet og i lederstillinger

Tunsberg bispedømme har hatt en jevn stigning i andelen kvinner i presteskapet. Fra 2010 hvor andelen kvinner i presteskapet lå på 25,8 % til 2014 hvor vi er oppe i 33,1%.

Kvinneandel i presteskapet, 2010 – 2014							
Faste prestestillinger 2014				2013	2013-2014	2010	2010-2014
	Kvinner	Totalt	Kvinneandel	Kvinneandel	Endring	Kvinneandel	Endring
Tunsberg	41	124	33,1 %	29,20 %	3,86 %	25,8 %	7,3 %
Totalt	381	1276	29,9 %	29,40 %	0,46 %	26,2 %	3,7 %

Det er nok flere årsaker til denne utviklingen. Når søkere til prestestillinger blir vurdert, forsøker vi å ha en bevissthet knyttet til andelen kvinner i prostiet og bispedømmet. Så selv om bispedømmerådet ikke har satt inn noen spesielle tiltak i forhold til å øke andelen kvinner har det likevel skjedd en gradvis endring. Vi antar at denne stigningen avspeiler at andelen kvinner i prestatjeneste i Norge generelt er økende, og at Tunsberg blir sett på som et attraktivt bispedømme å arbeide i for godt kvalifiserte kvinner. Når vi ser på kvinneandelen i lederstillinger (Tunsberg 27,3 %) ligger den litt over landsgjennomsnittet (26,1 %). Det er en utfordring for bispedømmet å opprettholde kvinneandelen i ledende prestestillinger.

I bispedømmeadministrasjonen er den totale kvinneandelen 53 %. I de ledende stillingene er kvinneandelen 50 %, for rådgivere 44 % og blant konsulentene er det kun ansatt kvinner.

Kvinnens gjennomsnittslønn i prosent av menns – administrasjonen og presteskapet

I Tunsberg bispedømme er det ansatt 16 personer i administrasjonen totalt. Det skal derfor ikke store endringer til i forhold til ansettelse før dette kommer frem i lønnsfordelingen. I

de lokale lønnsforhandlinger var likelønn et kriterium som ble brukt for å utjevne lønnsforskjeller.

I presteskapet ligger brutto gjennomsnittslønn for kvinner totalt på 98 %. For sokneprester (antall totalt 77) ligger kvinner på 99 % og for kapellaner (antall totalt 19) ligger kvinnene på 100 %. At både ledelsen i bispedømmet og fagforeningene har hatt sin oppmerksomhet rettet mot likelønnsprinsippet, har vært avgjørende for å oppnå dette resultatet.

Kjønnsfordeling – deltid, sykefravær og foreldrepermisjoner

Deltid

Andelen ansatte i deltidsstillinger i Tunsberg bispedømme er generelt svært lavt. Dette gjelder for både kvinner og menn. Vi ser at noen kvinner med små barn velger å søke om arbeide i redusert stilling i en periode. Arbeidsgiver ønsker å legge til rette for en slik livsfase tilpasning.

Sykefravær

Tunsberg bispedømme hadde i 2014 et gjennomsnittlig sykefravær på 2,2 % for menn og 6,5 % for kvinner. Det totale sykefraværet lå på 3,73 %. Dette ligger godt under landsgjennomsnittet i kirken. Vi arbeider på forskjellige måter for å forebygge sykemeldinger og følge opp sykemeldte arbeidstagere. Regionalt arbeidsmiljøutvalg er aktive bidragsytere inn i dette. Vi har nær kontakt med vår IA kontakt i NAV og benytter oss av de verktøyene som de har til rådighet. Prostene har et særlig ansvar for å følge opp sykemeldte arbeidstagere blant prestene. Dette er en utfordrende oppgave, som krever tett oppfølging og kunnskap om NAV-systemet. Administrasjonen har et stort ansvar i å sørge for at rutiner blir fulgt og at saker blir behandlet på en god måte.

Foreldrepermisjon

Tunsberg bispedømme har en aktiv holdning i forhold til å legge til rette for at både kvinner og menn kan ta ut foreldrepermisjon ut fra sine behov og ønsker. Det blir satt inn nødvendige vikarer i stillingene ved både kortere og lengre permisjoner

Planlagte og gjennomførte tiltak

Vi benytter rekrutteringsverktøyet Webcruiter som vi mener ivaretar søkerne på en profesjonell og god måte. Vi følger også de tilsettingsrutinene som er fastsatt i Personalreglementet for prester.

Vi arbeider aktivt i kontaktmøtet med fagforeningene og i regionalt arbeidsmiljøutvalg for å ivareta prestenes interesser og arbeide for helsefremmende arbeidsplasser. Dette arbeidet skjer på både regionalt og lokalt nivå. Vi søker å ivareta og gi støtte til prester som opplever ulike utfordringer både i tjenesten og utfordringer av mer personlig karakter. I tillegg til arbeidsveiledningsgrupper (ABV), kan vi ved behov tilby prestene individuelle

veiledningssamtaler og samtaler på Sjelesorgsenteret på Modum. Disse tiltakene er helt nødvendig for å sikre en god ivaretagelse av våre ansatte.

Vi benytter ordningen med prostiprester og seniorprester aktivt. Både for å sikre menighetene en god prestebetjening, og for å ivareta den enkelte arbeidstager. Dette mener vi har vært med på å redusere sykefraværet.

Personnlemmessige forhold

Tunsberg bispedømme er avhengig av et stort korps vikarer for å kunne gjennomføre og opprettholde virksomheten. Mange av disse er pensjonerte prester som gjør en betydelig innsats. Hvis all ledig kapasitet er fylt til enhver tid med faste tilsatte- hvilket burde være normalt- ville dette ha sprengt rammen for tildelingen-

HMS/ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøet anses generelt å være godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av året. Det arbeides godt gjennom verneombudstjenesten, RAMU (regionalt arbeidsmiljøutvalg) og jevnlig kontaktmøter mellom arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Det har vært arbeidet med videreføring av IA avtalen i nært samarbeid med NAV. Nytt HMS kurs for verneombudene og ledere har vært underplanlegging i 2014 sammen med kirkevergene.

Ytre miljø

Bispedømmets aktiviteter medfører ikke støy, utslipp eller forurensning og ansees derfor ikke å forurense det ytre miljø

FELLESFØRING FOR 2014: ARBEID MED Å REDUSERE OG FJERNE TIDSTYVER

Tunsberg bispedømme har meldt inn elektronisk i portalen til Difi noen områder hvor vi opplever interne og eksterne tidstyver.

Vi ser at vi har et potensiale til å ivareta våre oppgaver på en mer systematisk og effektiv måte og sikre en mer effektiv drift av vår administrasjon. Vi nevner her noen tidstyver som vi har identifisert i løpet av 2014:

Eksterne tidstyver- vi ikke selv har kontroll over:

- Omfattende økonomisystemer, både for regnskap, budsjett og lønn.
- Omfattende valgrutiner for menighetsråd og bispedømmeråd.

- Uklarhet om ansvar og forventinger knyttet til de praktiske og formelle rammene ved utnevning og vigsling av biskop.
- Innføring av nye datasystemer som ikke er tilstrekkelig testet ut før de tas i bruk.

Interne tidstyver som vi selv har kontroll over:

- Mangler i rutiner for intern informasjonsutveksling mellom medarbeidere i forbindelse med innkommen e-post. Skaper dobbeltarbeid, eventuelt misforståelser og usikkerhet.

Tiltak/Forslag til tiltak for å fjerne tidstyver

- Innføring av intranett.
 - Innføring av nytt journalsystem, som gjør det lettere å journalføre eposter.
 - Utarbeide gode rutinebeskrivelser for intern informasjonsutveksling. Gjennomgang av rutiner på stabsmøter og oppfølging i saksbehandler/arkivsystem.
 - Fortsette satsningen på internopplæring i nye datasystemer.
 - Bispeutnevning/vigsling: Bispemøtet/Kirkerådet bør utarbeide tydelige retningslinjer.
-

Hedrum kirke. foto: K.E.Larsen

Del V: VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Det skjer et omfattende og godt arbeid gjennom ansatte og frivillige i vårt bispedømme. Ofte er innsatsen langt ut over det vi kan forvente. Det er relativt få mennesker som sørger for at kirken er en landsdekkende kirke og tilstede når og hvor folk trenger kirken. Arbeidet har stor bredde og ikke minst i skjæringspunktet mellom kirke og kultur er det vekst. Vi ønsker å prioritere dette feltet også i fremtiden, og vi tror det finns rike utviklingspunkter i her. Trosopplæringsplaner er i løpet av 2014 godkjent for alle menigheter i Tunsberg bispedømme. I tiden som kommer er fokuset på utviklingen av arbeidet i den enkelte menighet og samarbeidsområder.

Gudstjenestebesøket har dessverre vist en nedadgående trend over tid. Det samme gjelder tallet på personer som døpes. Dette er helt sentrale sider ved kirkens virksomhet og vi ønsker å gjøre vårt til å endre dette bildet i positiv retning. Bispedømmerådet har som sine to hovedmål for 2015 «økt gudstjenestebesøk» og «at flere søker dåp». Det vil settes tydelig fokus på disse to satsingsområdene. Vi vil blant annet gjennomføre to store kurssamlinger for ansatte og frivillige i løpet av 2015 med dåp og gudstjeneste som tematikk.

Vårt samfunn har store utfordringer til kirkens diakoni. Tunsberg bispedømme ønsker gjennom sin diakonale satsing å se de oppgaver som må løses, gjerne være initiativtaker til nye prosjekter og videreutvikle den kompetanse som er nødvendig for ansatte og frivillige. Vi tror også at Tunsberg bispedømme kan gi et viktig bidrag inn i arbeidet med å skape en levende dialog mellom ulike kulturer og religioner blant annet i våre store bysentra.

Som arbeidsgiver for prestene ønsker biskop og bispedømmeråd i samråd med prostene å utvikle gode ordninger for planstyrt samarbeid, kompetanseheving, forutsigbare arbeids- og fritidsordninger, gode arbeidsforhold og rette lønnsbetingelser.

Vår nye biskop har satt «Gjestfrihet» som overskrift på sin tjeneste. Dette vil i tiden som kommer forplikte både biskop og bispedømmeråd. Vi ønsker at hele vårt arbeid skal preges av holdningen om den åpne og gjestfrie kirke der det er plass til og bruk for alle.

foto: K.E.Larsen

Del VI: ÅRSREGNSKAPET

Ledelseskommentar årsregnskapet 2014

Tunsberg bispedømme ble opprettet i 1948 og er underlagt Kulturdepartementet. Tunsberg bispedømme er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskapet i henhold til kontantprinsippet, slik det fremgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Tunsberg bispedømme lønner bispedømmets prester og holder kontor og stab for Tunsberg bispedømmeråd / Tunsberg biskop. Tunsberg bispedømmeråd driver også prosjekt, rådgivning og utviklingsarbeid i bispedømmets menigheter.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Tunsberg bispedømmes disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2014 har Tunsberg bispedømme disponert tildelingen på utgiftssiden på kr 99 009 000 med fradrag av inntektskrav på kr 3 084 000. I tillegg har Tunsberg bispedømme fått fullmakt til å belaste post 75 trosopplæring med kr 25 799 000 og post 77 tilskudd til den norske kirke på kr 9 667 000. Tunsberg bispedømme hadde i tillegg en belastningsfullmakt på kapittel 0841, post 21 meklings på kr 40.000.

Tunsberg bispedømme har totalt ett mindreforbruk i 2014 på post 01 på kr 1 214 298 iberegnet inntektsrefusjoner fra NAV. Dette søkes overført til neste år.

Av bispedømmes tildeling går 89,1 % til lønnskostnader. 79,1 % av tildelingen er brukt til prestetjeneste. Andelen lønnskostnader ligger høyt og utfordrer kostnadene til kompetanseutvikling og tilsattes pålagte godtgjørelse og driften generelt.

Tunsberg bispedømme tilsatte 14 nye prester i 2014. Det har over flere år vært en forholdsvis stor turnover i bispedømmet som i vesentlighet skyldes høyt aldersgjennomsnitt i bispedømmet. Ved vakanser på grunn av sykdom, permisjon eller skifte i stilling har det vært satt inn vikarer i stort omfang. Vikariatene har vært løst på en kostnadseffektiv måte gjennom bruk av egne ressurser, innleide pensjonister og organisering i prostiene. Prostene leverer hvert halvår oversikt over ressursbehov og planlagte løsninger av vikarbehovene. Dette gir et godt grunnlag for disponering av menneskelige ressurser i bispedømmet.

Tunsberg bispedømme fikk i 2014 tildelt ekstra midler til dekning av utgifter i forbindelse med vigsling av ny biskop i Tunsberg. Ekstratildelingen dekket kun deler av kostnadene som påløp. I løpet av 4. kvartal 2014 gjennomførte den nye biskopen en introduksjonsrunde i alle prostier, som medførte økte kostnader. I tillegg til dette hadde bispedømmet ekstraordinære utgifter i forbindelse med avskjedsrunde og avskjedsmarkering for tidligere biskop.

Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til regelverk.

Kirkemøtet har nå myndigheten som forvalter av tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål. Dette ble gitt av Kulturdepartementet til Kirkemøtet gjeldende fra 1. januar 2014, jfr brev av 6. februar 2014. Tunsberg bispedømme mottok i 2014 belastningsfullmakt fra Kirkerådet på kr 35 466 000. Tunsberg bispedømme utbetalte i 2014 kr 24 903 000 i tilskudd til menigheter vedrørende trosopplæring. Ubrukte midler på kr 896 000 er søkt overført til 2015. Utjevningmidler i trosopplæringen ble tilført fra 2014. Prinsippene for tildeling av utjevningmidler behandles av bispedømmerådet januar 2015. Av midler vedrørende diakonstillinger, kateketstillinger og tilskudd til kirkemusikk, er det utbetalt kr 9 667 000 i tilskudd. Tilskuddene omfatter 15 diakonstillinger og 9 kateketstillinger.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31.12.14 kr 3 582 449. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av. Tunsberg bispedømme hadde en differanse i inngående balanse på statskassen 2014. Differansen i inngående balanse er synlig i bevilgningsrapporten saldo 2013 som er ulik mellomværende med statskassen 31.12.2013 på artskontorrapporten – kr 23 462. Feilen ble rettet i desember 2014.

Foruten rapportert mellomværende, har Tunsberg bispedømmeråd krav bestående av kundefordringer på kr 163 446 som ikke er innbetalt og derfor heller ikke fremkommer som inntekt i årsregnskapet, jfr. opplysninger om avregning med statskassen i note 7.

Tunsberg bispedømme har brukt kr 10 595 av belastningsfullmakten fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vedr mekling i 2014.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Tunsberg bispedømme. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på Tunsberg bispedømmes nettside så snart dokumentet er offentlig

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Tunsberg bispedømme er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelse om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), av 12. desember 2013 med endringer senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – grunnleggende prinsipper for årsregnskapet.

Regnskapet følger kalenderåret.

- a) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- b) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingen av bevilgnings- og artskontorrapporteringen er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Tunsberg bispedømme har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Tunsberg bispedømme har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser som Tunsberg bispedømme står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kapittelpost.

Mottatte fullmakter til å belaste enn annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakt) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Tunsberg bispedømme har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Tønsberg 27.02.2015

Rolf Simeon Andersen
Stiftsdirektør

